

THE BALLAD OF READING GAOL

I

Δὲν εἶχε πειù τὸ κοκκινοβαμμένο φόρεμα,
γιατὶ τὸ αἷμα καὶ τὸ κρασί ὡνται κόκκινα, κ'
εἶχε στὰ χέρια τοῦ κρασὶ καὶ αἷμα ὅταν τὸν
βρῆκαν μὲ τὴν νεκρήν, τὴν δύστυχην νεκρὴν
ποὺ ἀγαποῦσε κ' εἶχε σκοτώσει στὸ κρεβ-
βάτι τῆς.

Περπάταγεν ἀνάμεσα στοὺς κατάδικους, ντυ-
μένος μ' ἔνα ξεθωριασμένο σταχτὶ φοῦρο στὸ
κεφαλὴ του εἶχεν ἔνα κασκέτο τοῦ cricket,
τὸ βῆμα του φαίνονταν ἀνάλαφρο καὶ χα-
ρούμενο, ἄλλα ποτές μου δὲν εἶδα ἀνθρωπὸν νὰ
θωρεῖ τόσον προσεχτικὰ τὴν μέρα.

Ποτές μου δὲν εἶδα ἀνθρωπὸν νὰ θωρεῖ μὲ
βλέμμα τόσο προσεχτικὸ τὴν μικροῦλα γαλαζένια
τέντα, καθὼς λέν· οἱ φυλακισμένοι τὸν οὐρανό,
καὶ κάθε νέφαλο π' ἀρμένιτε κ' ἐδιάβαινε μὲ
ἀσημένιαν ἀρματωσιά.

Πηγανόροχονταν μ' ἄλλες δύστυχες ψυχὲς σὲ
μιὰν ἄλλην αὐλή, κι' ἀνερωτιώμουν ἀν αὐτὸς ὁ
ἀνθρωπὸς, εἶχε κάμει πολὺ ἥ λίγο, ὅταν μιὰ
φωνὴ πίσωθε μου μοῦ μουρμούριτε χαμηλό-
φωνα: αὐτὸς θὰ κρεμαστεῖ.

"Ωχ! Χριστέ μου!! Ξάφνου οἱ τοῖχοι τῆς
φυλακῆς μοῦ φάνηκε πῶς σειούνταν καὶ ὁ οὐρα-
νὸς ἀπάνωθέ μον ἔμοιαζε μὲ πυριωμένο κράνος
μολονότις ἥμουνα κ' ἐγὼ ψυχὴ δυστυχισμένη,
τὸν πόνο μου δὲν μπόρεια νὰ αἰστανθῶ.

"Εμαθα μόνο ποιὰ κυνηγημένη σκέψη ἐ-
βίαζε τὴν περοπατηξιά του, καὶ γιατὶ θώρειε τὴν
ἐνοχλητικὴ λάμψη τῆς μέρας μὲ βλέμμα τόσο

προσεχτικό: ὁ ἀνθρωπὸς εἶχε σκοτώσει ἐκεῖνο π'
ἀγαποῦσε: καὶ γ' αὐτὸς πρεπε νὰ ποθάνει.

**

Κι ὅμως κάθε ἀνθρωπὸς σκοτώνει ἐκεῖνο π'
ἀγαπᾶ, καὶ ὁ καθεὶς ὃς τὸ ξέρει: πὼς ἄλλοι τὸ
κάνουν μὲ μιὰ ματιὰ γεμάτη μῆσος, ἄλλοι μὲ
χαϊδιάρικα λόγια, ὁ ἀτιμος μ' ἔνα φύλι, καὶ ὁ
ἄντρειος μὲ τὸ σπαθί.

"Άλλοι σκοτώνουν τὸν ἔρωτά τους σὸν εἶνε
νέοι, ἄλλοι πάλε στὰ γερατεῖα, μερικοὶ τὸν
στραγγουλᾶν μὲ τὰ χέρια τοῦ Πόθου, ἄλλοι μὲ τὰ
χέρια τοῦ χρυσαφιοῦ: οἱ καλλίτεροι μεταχειρί-
ζουνται τὸ μαχαῖρο, γιατὶ ὁ καθένας μας σκοτώνει
πεθαμμένοι.

"Άλλοι ἀγαπᾶνε πολὺ δλίγο, ἄλλοι ἀγαπᾶνε
πολὺν καιρό, ἄλλοι τὸν πουλοῦν καὶ ἄλλοι τὸν
ἀγορᾶζουν κάποτες κάποτες πουλιέται ὀλοκλη-
ρωτικὰ μὲ λίγα δάκρυα, ἄλλοτες πάλε δίχως κα-
νένα στεναγμό, γιατὶ ὁ καθένας μας σκοτώνει
ἐκεῖνο π' ἀγαπᾶ, κι ὅμως καθ' ἀνθρωπὸς δὲν
πρέπει νάποθάνει.

**

Δὲν πεθαίνει ἀπόντα θάνατο ἀτιμωτικὸ, μιὰ
μέρα ζοφερῆς κακοτυχίας, δὲν ἔχει δλόγυρα στὸ
λαϊμό του τὴν γλυντερὴ θηλειά, μήτε τὴν μάσκα
στὸ πρόσωπό του καὶ οὕτ' αἰσθάνεται, ἀνά-
μεσα ἀπ' τὸ σανίδωμα, τὰ πόδια του νὰ πέ-
φτουν στὸ κενό.

Δὲν κάθεται μ' ἀμύλητους ἀνθρώπους ποὺ τὸν
φυλᾶνε μερονυχτὶς ποὺ τὸν φυλᾶνε σὸν θέλει
νὰ κλάψει, ποὺ τὸν φυλᾶνε σὸν θέλει νὰ κάμει
τὴν προσευχὴ του, ποὺ τὸν φυλᾶνε ἀπὸ φρόβο

μήπως στερήσει ὁ ἕδιος τὴν φυλακὴν ἀπὸ τὴν λεία τῆς.

Χαράμμερα δὲν ξυπνᾷ νὰ ἰδεῖ μέσ' στὸ κελλὶ του, κοπαδιαστά, μορφὲς τρομαχτικές, τὸν Παπᾶ ποὺ τρέμει ντυμένος στ' ἄσπρα, τὸν αὐστηρὸ Σερίφη νὰ στέκεται μὲ κατάνυξην, καὶ τὸν διοκητὴ μὲ τὴν γυαλιστερόμαυρη φορεσιά του καὶ τὴν δλόχλωμη μορφὴ τῆς Μούρας.

Δὲ σηκώνεται μὲ βίᾳ ἀξιολύπητη γιὰ νὰ ντυθεῖ τὰ ροῦχα τοῦ κατάδικου, ἐνῷ ὁ γιατρὸς μὲ τὸ χοντρὸ στόμα τόνε κυττάζει προσεχτικά, καὶ παίρνει σημείωση κάθε παραδίξεως κίνησής του καὶ κάθε σύσπασης νευρικῆς, κρατῶντας ἔνα ρολοῦ, ποὺ τ' ἀδύνατα τίκ-τάκ του μοιάζουνε μὲ τοὺς ὑπόκωφους χτύπους ἐνὸς ἀπαίσιου σφυριοῦ.

Δὲ νοιώθει τὴν ἀποκαρδιωτικὴν δίψα ποὺ στεγνόνει τὸ λάρυγγα, προτοῦ ὁ δήμιος μὲ τὰ χοντροπέτσινά του γάντια, γλυστρήσει ἀπὸ τὴν καφασωτὴν θύρα, καὶ τὸν δέσει μὲ τρεῖς λουρίδες γιὰ νὰ μὴν διφάσει πλέον ὁ λάρυγγάς του.

Δὲ γέρνει τὸ κεφάλι γιὰ ν' ἀκούσει τὴν ψαλμούδια τῆς Νεκρικῆς Ἀκολουθίας, κ' ἐνῷ τῆς ψυχῆς του ὁ τρόμος τὸν βεβαιώνει πῶς δὲν εἶνε νεκρός, ὅμως συντυχάνει τὸ νεκροχέρβιατό του, μπαίνοντας στὸ ἀπαίσιο παραστέγασμα.

Δὲ ωρίζει τὴν ὑστερηματικήν του στὸν οὐρανό, μέσα ἀπὸ μιὰ μικροῦλα στεγασιά: δὲν παρακαλεῖ μὲ χωματένια χεῖλα νὰ περάσει ἡ ἀγωνία του· καὶ δὲν αἰσθάνεται στὸ δλότρεμο μάγουλό του, τὸ φύλι τοῦ Καϊάφα.

II

Ἐξη βδομάδες ὁ στρατιώτης μας περπάταγε στὴν αὖλή, μὲ τὸ ξεθωριασμένο σταχτί του ρούχον στὸ κεφάλι του είχε τὸ κασκέτο τοῦ cricket καὶ τὸ βῆμά του φαίνονταν ἀνάλαφρο καὶ χαρούμενο, ἀλλὰ ποτές μου δὲν εἶδα ἄνθρωπο νὰ θωρεῖ τόσον ἐπίμονα τὴν μέρα.

Ποτές μου δὲν εἶδα^τ ἄνθρωπο νὰ θωρεῖ μὲ βλέμμα τόσον ἐπίμονο τὴν μικροῦλα γαλαζένια τέντα, καθὼς λὲν οἱ φυλακισμένοι τὸν οὐρανό, καὶ τὸ καθένα ἀπ' τ' ἀργοπλάνητα νέφαλα ποὺ σερνε τὸ μπερδεμένο μαλλί του.

Τὰ χέρια του δὲν τὰ στριφογύριζε, ὥσαν τοὺς τρελλοὺς ἀνθρώπους, ποὺ τολμᾶν νάναζήσουν μέσα τους τὴν υἱοθέτητη Ἐλπίδα, στὸ σπήλιο τῆς μαύρης Ἀπελπισίας: δὲν θώρειε πάρεξ τὸν Ἡλιο καὶ ἐρουφοῦσε τὸν Αὔγινὸν ἀγέρα.

Τὰ χέρια του δὲν τὰ στριφογύριζε, μήτε ἔκλαιγε, μήτε θλιβόνταν, ἀλλὰ ρουφοῦσε τὸν ἀγέρα σὰν νάκλειε μέσα του κάποιαν ἀνώδυνη ἰδιότητ^η μὲ ἀνοιχτὸ στόμα ρουφοῦσε τὸν Ἡλιο σὰν νάταν κρασί!

Κ' ἔγώ, κ' οἱ ἄλλες δύστυχες ψυχὲς ποὺ πηγανορχόμασταν στὴν ἄλλην αὖλή, ξεχάναμε ἀνεῖχαμε κάμει πολὺ ἡ λίγο, καὶ κυττάζαμε μὲ βλέμμα σκότιας ἔκπληξης τὸν ἄνθρωπο, πού πρεπε νὰ κρεμαστεῖ.

Κ' ἦταν παραδίξειν βλέποντάς τον νὰ διαβαίνει μὲ τόσον ἀνάλαφρη καὶ χαρούμενη περπατηξιά, κ' ἦταν παραδίξειν βλέποντάς τον νὰ καρφώνει τὸ βλέμμα του τόσον ἐπίμονα στὴ μέρα, κ' ἦταν παραδίξειν σὰν σκέφτονταν κανεὶς πῶς ἔπρεπε νὰ ξεπληρώσει ἔνα τόσο μεγάλο χρέος.

* * *
Ἡ δρῦ καὶ ἡ φτελὴν ἔχουν εὐχάριστη φυλλωσιά, π' ἀναβράζει στὶς ἀνοιξιάτικες ὥρες! μὰ εἶνε ἀπαίσια ἡ θωριὰ τοῦ δέντρου τῆς κρεμάλας μὲ τὶς φίλες του δαγκωμένες ἀπὸ τὶς ὅχετρες, καὶ πράσινο ἡ ἀπόξερο, ἔνας ἄνθρωπος πρέπει ν' ἀποθάνει προτοῦ φέρει τὸν κραπό του!

Ἡ ψηλότερη θέση αὐτ'^τ εἶναι ἡ ἔδρα τῆς χάρης ποὺ τὴν θενάθελε νὰ βρίσκονταν μὲ μιὰ καναβουρένια κρεββάτα, ψηλὰ πάνου σὲ μιὰ κρεμάλα καὶ

μέσ' ἀπό τὴν σιδερένια ἀλυσίδα τοῦ φονητᾶ νὰ
ρίχτει τὴν ὑστερη ματιά του στὸν οὐρανό;

Εἶνε εὐχάριστος ὁ χορὸς συντροφεμένος ἀπ' τοῦ βιολιοῦ τὸν ἄχο, ὅταν ὁ Ἐρωτας καὶ ἡ Ζωὴ μᾶς εἰν' εὔνοϊκά: ὁ χορὸς συντροφεμένος ἀπ' τοῦ φλάστου καὶ τοῦ λαγούτου τὸν ἄχο εἶνε ντελικάτος καὶ σπάνιος: μὰ δὲν εἶνε καθόλου εὐχάριστος ὁ χορὸς στὸν ἀγέρα μ' ἀνάλαφρο πόδι!

Γι' αὐτὸ μὲ περίεργα μάτια καὶ ξετρελλατικὲς ὑποθέσεις τὸν ἐκυπτάζαμε καθημερινὰ καὶ ἀνειρωτιούμαστε ἀνὸ καθένας μᾶς δὲν θενὰ τέλειωνε παρόμοια, γιατὶ κανένας δὲν εἰμπορεῖ νὰ πεῖ, ὥσαμε πιὰ κόκκινη Κόλαση ἡ ὀλόστροβη ψυχῆ του μπορεῖ νὰ πλανηθεῖ.

* * *

Στὸ ὑστερὸ ὁ νεκρὸς ἄνθρωπος δὲν περπά-

τηξε μὲ τοὺς κατάδικους, κ' ἔμαθα πῶς στέκονταν ὀλόρτος στὸ φριγτόμαυρο κουτὶ ὅπου παρουσιάζονται οἱ κατηγορούμενοι κι' ὅτι ποτὲς πλέον δὲν θὲ νάβλεπα τὴν μορφή του σ' αὐτὸν τὸν τερπνὸ κόσμο τοῦ Κυρίου.

Ωσὰν δύο πλοῖα ποῦ κιντυνεύουν καὶ διαβάνουν στὴν σαλαλὸη συναπαντηθήκαμε στὸν δρόμο: μὰ δὲν ἐκάμαμε κανένα σημεῖο, δὲν εἴπαμε τὴν παραμικρότερη λέξη, δὲν είχαμε τίποτες νὰ ποῦμε: γιατὶ δὲν συναπαντηθήκαμε στὴν ἄγια νύχτα, ἀλλὰ στὴν ἀπαδιάντροπη μέρα.

Ἐνας τοῖχος φυλακῆς μᾶς περιγύριζε καὶ τὸν δύο, εἴμασταν δύο ἀπόκληροι: ὁ κόσμος μᾶς πέταξεν ἔξω ἀπ' τὴν καρδιά του, κι' ὁ Θεὸς ἔξω ἀπ' τὴν φροντίδα Του: κι' ἡ σιδερένια ἐπιβούλη ὅποῦ προσμένει τὴν Ἀμαρτία μᾶς εἶχε πιάσει στὰ ξώβεργά της.

III

συγκὰν πῶς ἦταν εὐχαριστημένος γιατὶ τὰ κέρια τοῦ δήμιου ἦσαν σιμά.

Ἄλλα, τὸ γιατὶ ἔλεγεν ἔνα τόσο παράξενο πρᾶγμα, κανένας φύλακας δὲν τολμοῦσε νὰ τὸν ωφατήσει γιατὶ ἐκεινοῦ ποῦ τοῦ λαχαίνει γιὰ ἐπάγγελμα ἡ τύχη τοῦ κατάσκοπου, πρέπει νὰ βάνει μὰ κλειδωνιὰ στὰ χεῖλα του καὶ νὰ κάνει μάσκα τὸ πρόσωπό του.

Γιατὶ ἀλλοιώτικα ἵσως νὰ συγκινοῦνταν καὶ νὰ προσπάθησεν ν' ἀνακουφίσει ἢ νὰ παρηγορήσει, καὶ τὶ θὲ νάκανε ὁ Ἀνθρώπινος Οίκτος κλεισμένος στὴν Σπηλαῖα τῶν Φονηάδων; Σὰν τὶ λογῆς παρηγοριὰ σ' ἔνα τέτοιο μέρος μπόρειε νὰ βοηθήσει τὴν ψυχὴ τῷ ἀδερφῷ μας;

* *

Μὲ βαρειὰ καὶ ζωγριστὴ περπατηξιὰ, γύρω στὴν αὐλὴ, ἐκάμαμε τὴν ἐπίδειξη τῶν Τρελλῶν. Τὶ μᾶς ἔνοιασε! Ξεύραμε πῶς ἦμαστεν ἡ Καθαυτὸ Ἔνωμοτία τοῦ Διαόλου: καὶ ξουρισμένες κεφαλὲς καὶ μολυβένια πόδια κάνουν μιὰ χαρούμενη μασκαράτα.

Ἡ καθῶνταν μ' ἐκείνους ποῦ κατασκόπευαν τὴν ἀγωνία του μερονυχτίς ὅποῦ τὸν φύλαγαν σὰν σηκώνονταν γιὰ νὰ κλάψει ἢ σὰν ἐσκυφτε γιὰ νὰ κάμει τὴν προσευχή του ποῦ τὸν φύλαγαν μήπως ὁ Ἰδιος στερήσει τὴν κρημάλα τους ἀπὸ τὴν λεία της.

Ο Διουκητὴς ἦταν ἐδυμότυπος στὰ ἄρθρα τοῦ Κανονισμοῦ· ὁ Γιατρὸς ἔλεγε πῶς ὁ θάνατος δὲν ἦταν παρὰ ἔνα ἐπιστημονικὸ συμβάντικο δύο φορὲς τὴν μέρα ὁ Παπᾶς ἐρχόνταν κι' ἀφινε ἔνα μικρὸ θρησκευτικὸ βιβλίο.

Καὶ δυὸ φορὲς τὴν μέρα κάπνιζε τὴν πίπτα του, κ' ἔπινε τὸ κανάτι του μὲ τὴν μπύρα ἡ ψυχῆ του ἦταν ἀποφασιστική· καὶ σὲ καμμιὰ γωνιὰ ὁ τρόμος δὲν μπόρεσε νὰ κρυφτεῖ ἔλεγε

Ξεφτουύσαμε τρίχα-τρίχα, τὸ κατραμωμένο σκουνὶ μὲ τὰ φαγωμένα καὶ ματωμένα νύχια μας· τρίβαμε τὶς πόρτες, κ' ἐσφουγγαρίζαμε τὰ πατώματα, κ' ἐκαθαρίζαμε τ' ἀστραφτερὰ κάγκελα κι ὅμιδες-ὅμιδες, ἐσπαυνίζαμε τὰ σανιδώματα, χτυπῶντας μὲ θόρυβο τοὺς κουβάδες.

Ράφταμε τὰ σακιά, κ' ἐσπάζαμε πέτρες κ' ἔγυρονύσαμε τὸ σκονισμένο συρματόπανο, χτυπούσαμε τὶς γαβάθες καὶ κακόφωνα φέλναμε τοὺς ὕμνους, κ' ἰδρώναμε στὸν μύλο: μὰ στὴν καρδιὰ τοῦ καθενοῦ ὁ τρόμος ἔμεινεν ἥσυχα κρυμμένος.

Ήτανε τόσον ἥσυχος ποῦ καθημερινὰ σύρονταν σὰν ἔνα κῦμα μποδισμένο ἀπὸ χόρτα: κ' ἔξεχάσαμε τὸ σκληρὸ φιξικὸ ποῦ προσμένει τὸν ἀνόητο καὶ τὸν κατεργάζοη, ὡσότου κάποτες ἐπιστρέφοντας ἀπὸ κάποιαν ἀγγάρεια, διαβήκαμε σιμὰ ἀπῶνα τάφον ἀνοιχτό.

Μὲ ἀνοιχτὸ στόμα ἡ κίτρινη τρύπα χασμουριῶνταν γιὰ ζωντανὴ τροφὴ· κι ἀντὶ ἀκόμια ἡ λάσπη ζήταγεν αἷμα ἀπὸ τὴ διφασμένην ἀσφαλτόστρωτην αὐλή: κ' ἐμάθαμε ὅτι προτοῦ σκάσει ἡ ξανθὴ αὐγοῦλα κάποιος φυλακισμένος έμελλε νὰ κρεμαστεῖ.

Μπήκαμεν δὲ ὅλοϊσα, μὲ τὴν ψυχὴν προσεχτικὴ στὸ θάνατο, στὸν τρόμο καὶ στὴ Μοίρα: ὁ δῆμος μὲ τὸν μικρὸ του σάκκο διάβηκε, σέρνοντας τὸ πόδια μέσα στὰ σκότη, καὶ κάθε φυλακισμένος ἔτρεμε γλυστρῶντας στὸν ἀριθμημένο του τάφο.

Ἐκείνη τὴ νύχτα οἱ ἀδειανοὶ διάδομοι γέμισαν ἀπὸ σχήματα τρόμου κι ἀπὸ πάνου ἥσαμε κάπου στὴν Σιδερένια Πόλη αἰσθανόμαστε κρυφοπερατίματα, ποῦ δὲν δεινόμαστε ν' ἀκούσουμε, κι ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ κάγκελα ποῦ κρύβουν τ' ἀστέρια, σὰν νὰ μᾶς κύτταξαν μὲ περιέργεια πάλλευκες μορφές.

Ἄναπαίουνταν, σὰν ἐκείνον ποῦ κοιμᾶται κι ὀνειρεύεται πάνου στὴν ὅμορφη γλωσσιὰ τοῦ λειβαδιοῦ· οἱ φύλακες τὸν τήραγαν καθὼς κοιμῶνταν καὶ δὲν δύνονταν νὰ ἔννοήσουν πῶς

εἶναι δυνατὸ νὰ κοιμᾶται κανεὶς τόσον ἥσυχα, ὅταν ὁ δῆμος κοντοῖξην γώνει.

Μὰ ὑπνοῖς δὲν ὑπάρχει ὅταν θὰ κλάψουν ἐκεῖνοι, ποῦ δὲν ἔκλαψαν ποτέ τους, γι' αὐτὸ ἐμεῖς οἱ ἀνόητοι, οἱ πονηροί, οἱ κατεργάρηδες ἔκάναμε αὐτὴν τὴν ἀτέλειωτην ἀγρύπνια καὶ μέσα σὲ κάθε ἔγκεφαλο, πάνου στὰ χέρια τοῦ πόνου, ὁ τρόμος ἀλλουνοῦ ἔγλυστρησε μ' ἀνάσυρμα.

* * *

Ἄλλοι! εἶνε τρομερὸ νὰ δοκιμάζει κανεὶς τ' ἄλλουνοῦ τάδίκημα. Γιατὶ δὲν ὅστια στὴν ψυχὴ, τὸ σπαθὶ τῆς Ἀμαρτίας ἔμπαινε ὕσαμε τὴν φαρμακωμένη λαβή τοῦ, καὶ σὰν λυωμένο μολύβι ἦταν τὰ δάκρυα ποῦ χύναμε, γιὰ τὸ αἷμα ποῦ δὲν εἶχαμε χύσει.

Οἱ φύλακες μὲ τὰ πανένια τους παπούτσια, γλυστροῦσαν μπροστά ἀπὸ κάθε πόρτα μανταλωμένη κ' ἐτήραζαν κ' ἔβλεπαν μὲ φοβισμένα μάτια, σταχτιές φόρμες στὸ πάτωμα, κι ἀνερωτιούνταν γιατὶ αὐτοὶ γονάτιζαν γιὰ νὰ προσευχηθῶν, ποῦ ποτέ τους ὡς τώρα δὲν εἶχανε προσευχηθεῖ.

Όλονυχτὶς γονατισμένοι προσευχήκαμε, τρελλοὶ πενθηφόροι ἐνὸς πτωμάτου! Τὰ κινάμενα φτερὰ τοῦ μεσανυχτοῦ ἔμοιαζαν μὲ τὰ φτερὰ μιᾶς νεκροφόρου, καὶ σὰν ξυνισμένο κρασὶ σ' ἔνα σφουγγάρι ἦταν ἡ γεύση τῆς Τύψης.

* * *

Ο σταχτὺς πετεινὸς ἔκραξεν, ὁ κόκκινος πετεινὸς ἔκραξεν, ἀλλὰ δὲν ἐρχόνταν ἡ μέρα: καὶ στρεβλωμένες φόρμες ἀπὸ τρόμο ἐλλόφαζαν στὶς γωνιές ποῦ κοιτώμασταν καὶ κάθε κακὸ πνέμμα ποῦ περπατοῦσε μέσα στὰ σκότη φαίνονταν σὰν νάκανε μπροστά μας σερπετιές.

Γλυστροῦσαν καὶ διάβαιναν, γλυστροῦσαν γογγὰ σὰν διαβάτες μέσα στὴν ὅμιλη: μιμοῦνταν τὴν Σελήνη σ' ἔνα γοργὸ χορὸ ἀπὸ μορφές καὶ κίνησες ντελικάτες· καὶ μὲ βήματα καμάρωτὰ κι ἀηδιαστικὰ καμώματα ἔφταναν στὰ ραντεβοῦ τους.

Μὲ μορφασμὸν καὶ διαισθέεις, τάδαμε νὰ διαβάνουν, σκιὲς ἀνάλαφρες, καὶ χέρι μὲ χέρι, γύρω-γύρω, σὲ μὰ φαντασμογορικὴ σαλαλοή, χόρευαν τὴν σαραπάντα: καὶ οἱ ἀλλόκοτοι κολασμένοι ἔφτιαναν ἀθαυτέσκ, σὺν τὸν ἄνεμο στὴν ἄμπο.

Μὲ νευροσπάστων στριφογυρίσματα χόρευαν ἀνάλαφρα πάνου στὲς μύτες ἀλλὰ μὲ τοῦ φόβου τὰ φλάυτα γιομίζαν ταῦτι, ὀδηγῶντας τὴν φοβερή τους μασκαράτα, κ' ἐτραγουδοῦσαν δυνατά, κ' ἐτραγουδοῦσαν δυνατά, ἐπειδὴ ἐτραγουδοῦσαν γιὰ νὰ ξυπνήσουν τὸν Θάνατο.

Ἐχέ! φωνᾶζανε, «Εἴτε πλατὺς ὁ κόσμος, μὰ τὰ πεδουκλωμένα μέλη πᾶντες τρικλίζοντας! καὶ μὰ φορὰ ἡ δυὸς φορές, νὰ ρίχτει καρεῖς τὸ ζάρι εἴτε παιχνίδι εὐγενικό, μὰ δὲν κερδίζει ἐκεῖνος ποὺ παίζει μὲ τὴν Ἀμαρτία στὴν μυστικὴ Κατοικία τῆς Ἐπιφοπῆς.»

* *

Δὲν ἦτανε καθόλου μορφὲς ἀγέρινες, τὰλλόκοτα αὐτὰ ὅντα ὅπου χοροπηδοῦσαν τόσον εὔχοτα: γιὰ κείνους ποὺ οἱ ζωές τους κρατιένται ἀλυσόδετες, καὶ τὰ πόδια τους δέν δύνανται νὰ περπατήξουν ἑλεύτερα! "Ω! Πληγὲς τοῦ Χριστοῦ! ἦτανε ὅντα ζωντανά, τρομερὰ στὴν ὅψη.

Γύρω-γύρω βαλσάριζαν κ' ἐστριφογύριζαν, μερικὰ γύριζαν ζευγαρώμένα κάμινοντας τσακίσματα μὲ προσποιημένα βήματα μισοαρετῶν, μερικὰ ἀγγίζαν τὶς σκάλες, καὶ μὲ πονηροὺς σαρκασμὸν καὶ χαϊδιάρικες ματιές, καθένα ἀπ' αὐτὰ μᾶς παράστεκε στὴν προσευχή μας.

* *

"Ο πωῶνὸς ἀγέρας ἀρχίησε ν' ἀναστενᾶζει, μὰ ἡ νύχτα ξακολουθοῦσε στὸν γιγαντένιον ἀργαλειὸν ἔγιλύντρησε τὸ πανὶ τοῦ σκοταδιοῦ ὠσόστου ὑφάντηκε κάθε κλωστή· κ' ἐνῷ προσευχότου μασταν μᾶς ἔπιασεν ὁ τρόμος τῆς Δικαιοσύνης τοῦ Ἡλιοῦ.

"Ο ἀγέρας ποὺ στέναξε πλανιῶνταν γύρω ἀπὸ τὸν δακρυσμένο τοῦχο τῆς φυλακῆς: ὠσότου σᾶν μὰ ρόδα ἀτσαλένια ποὺ γυρίζει, αἰστανθήκαμε μὲ τὴν λεπτὴ καὶ μπαίναν μέσα μας. "Ω! ἀγέρι π'

ἀναστενᾶζεις! Τὶ κάμαμε γιὰ νάχουμε τέτοιο φύλακα.

Τέλος εἶδα τῶν καγκέλων τὴν ἰσκιωσιά, σὰν ἔνα καφάσι μολυβόφκιαστο νὰ σχεδιάζεται στὸν ἀσβεστωμένο τοῦχο, ποὺ ἦταν ἀντίκου στὸ σανιδένιο μου κρεβάτι κ' ἔνοιωσα πῶς σὲ κάποια γωνίᾳ τοῦ κόσμου ἡ τρομερὴ αὐγοῦλα τοῦ Θεοῦ ἦταν ἐρυθρόντυτη.

* *

Στὶς ἔξη σαρωσαμε τὸ κελλί μας, στὶς ἑφτὰ ὅλα ἦταν ἥσυχα, μὰ ἡ τρεμάμενη ὁρμὴ ἐνὸς δυνατοῦ πετάματος μᾶς φάνηκε πῶς γιομίζε τὴ φυλακή, γιατὶ ὁ Κύριος τοῦ Θανάτου μὲ τὴν ἔξπαγωμένη πνοή του εἶχε μπει γιὰ νὰ σκοτώσει.

Αλικοφόροτος δὲν διάβηκε, καὶ δὲν ἦταν καβαλλάρης πάνου σ' ἔνα φαρὶ φεγγαρίσιας ἀσπράδας. Τρεῖς γνάρδες σκοινιοῦ καὶ μὰ ἔγιλυστερή σανίδα, ἀφτὰ μονάχα ἀρκοῦν γιὰ τὴν κρεμάλα: ἔτσι μὲ τῆς ἀτιμίας τὸ σκοινὶ ἤρθεν ὁ Κήρυκας νὰ κάμει τὸ ἔργο του τὸ μυστικό.

* *

Παρομοιάζαμε τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ μέσα σ' ἔνα βάλτο ἀκάθαρτης σκοτινιᾶς, περπατάνε πασπατεντά: δὲν ἐτολμούσαμε νάναστενᾶζοντες μὰ προσευχῇ, μήτε νάφήσοντες ἑλεύθερην ὀλότελα τὴν ἀγωνία μας κατίτὶς νεκρώθηκε μέσα μας καὶ κενὸ ποὺ νεκρώθηκεν ἦταν ἡ Ἐλπίδα.

Γιατὶ ἡ "Ἄγια Δικαιοσύνη τ' Ἀνθρώπου τραβάει ἵσα τὸν δρόμο τῆς, χωρὶς νὰ λοξέψει καθόλου: χτυπάει τὸν ἀδύνατο, χτυπάει τὸν δυνατό, εἰν' ἀδιάλλαχτη ἡ περπατηξιά τῆς μὲ σιδερένια φτέρωνα συντρίβει τὸν δυνατό, ἡ τερατόμορφη πατροφόνισσα.

* *

Προσμέναμε νὰ σημάνουν οἱ δύτω. Στεγνὲς καὶ διφασμένες ἦταν οἱ γλῶσσες μας: γιατὶ τὸ χτύπημα τῶν ὅχτω εἶνε ὁ χτύπος τοῦ Πεπρωμένου ποὺ κάνει ἔναν ἀνθρωποκαταραμένο, καὶ τὸ Πεπρωμένο μεταχειρίζεται μὰ ἔγιλυστερὴ θηλειά, γιὰ τὸν καλλέτερο καὶ γιὰ τὸν χειρότερον ἄνθρωπο.

Δὲν εἴχαμε τίποτες ἄλλο νὰ κάνουμε παρὰ νὰ

προσμένουμε τὸ ἐρχάμενο σημεῖον καὶ ἔτσι, δύοια μὲ πέτρινα πράμπατα σὲ μιὰν κοιλάδα ἐρημικιά, καθόμασταν ἀκούντοι καὶ βουβοί· μά του καθένα ή καρδιὰ χτυποῦσε δυνατὰ καὶ γρογά, σὰν τὸν τρελλὸ σῆνα τύμπανο πάνου.

Μὲ χτύπημα ἵαφνικό, τῆς φυλακῆς τὸ ρολόϊ ἔσεισε τρεμουλιαστὰ τὸν ἄγρο, καὶ ἀπ' ὅλόκληρη τὴν φυλακὴ σηκώθηκε ἔνα γόγγυσμα ἀνίσχυρης ἀπελπισιᾶς, ὡσὰν τὴν κραυγὴ ποῦ ἀκουγανοὶ τρομαγμένοι βάλτοι ἀπ' τὸ καταφύγιο κάποιου λεπροῦ.

Καὶ καθὼς βλέπουμε τὰ τρομαχτικά πράμ-

Τὸ τέλος στὸν ἀκόλουθο φύλλο.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΖΕΡΒΟΣ

M. MAITERLINK

ΕΞΑΜΕΝΤΟ

- *Mà σὰν γυρίσῃ κάποτε
 ἡ πονητή σου φίλη....*
- **Ω! πές της πῶς “περίμενα
 μὲ τὴν ψυχὴν στὰ χείλη”.*
- *Ki ἀν μὲ ωτᾶς καὶ μὲ ωτᾶς
 χωρὶς νὰ σταματᾷ;*
- *Πές της λογάκια ἀδελφικά·
 ἴσως κι' αὐτῇ πονάει.*
- *Mà ποῦ νὰ πῶ πῶς βρίσκεσαι
 σὰν μὲ ωτήσῃ πάλι;*
- *Δός της τὸ δαχτυλίδι μου
 σ' τὸ χέρι της νὰ βάλῃ.*
- *Kαὶ σὰν μοῦ πῆ γιατὶ ἀδειανὸ
 τὸ σαλονάκι μένει;*
- *Δείξ της τὴν λάμπα τὴν σβυστὴ
 τὴν πόρτα του ἀνοιγμένη.*
- *Kαὶ τότε—*Ωμέ—γιὰ τὴ στερνὴ
 τὴν ὥρα ἀν μὲ ωτήσῃ;*
- *Πές της πῶς “χαμογέλαγα”
 ἀπὸ φόβο μὴ δακρύσῃ.*

21 Μαΐου 1908.

ΜΑΝΩΣ ΛΕΥΤΕΡΗΣ